

ANAVATAN PARTİSİ

T. B. M. M.

GRUP İÇYÖNETMELİĞİ

85-955

T.B.M.M. Basımevi 1985

ANAVATAN PARTİSİ T.B.M.M. GRUP

İÇ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Amaç

T.B.M.M. Grubu

MADDE 1. — Anavatan Partisi T.B.M.M. Grubu partiye mensup milletvekillerinden teşekkül eder.

Partinin T.B.M.M. Grubu; Türkiye Büyük Millet Meclisi içindeki parti faaliyetleri konusunda, parti tüzük ve programı, Büyük Kongrece alınan bağlayıcı siyasi kararlar ve bu iç yönetmelik hükümleri çerçevesinde partinin yetkili organıdır.

Amaç

MADDE 2. — Bu İçyönetmelik; Anavatan Partisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi içi faaliyetlerinin düzenli ve etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacı ile Anavatan Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunun görev ve yetkilerini ve sorumlulukları ile organlarını, faaliyetlerini çalıştırma esas ve usullerini düzenler.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar

Grup Başkanı

MADDE 3. — Anavatan Partisi Genel Başkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi parti grubunun Başkanıdır. Genel Başkan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi değil ise Grup Başkanı Genel Kurulca seçilir. İlk toplantıda en yaşlı üye başkanlık eder. Grup Başkanı, grup ile partinin merkez organları ve Hükümet arasındaki ahengi ve işbirliğini sağlar.

Grup Yönetim Kurulu

MADDE 4. — Grup Yönetim Kurulu; Grup Başkanı ile iki Grup Başkanvekili ve on bir üyeden teşekkül eder. Bunlar iki yılda bir Grup Genel Kurulunca seçilirler. Yönetim Kurulu asil üyeleri kadar da yedek üye seçilir.

Grup Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 5. —

- a) Grup birleşimlerinin gündemini hazırlamak,
- b) Grupça ele alınması uygun görülen konular üzerinde Grup üyelerine Önerge, Teklif veya Rapor hazırlatmak ve yurt içinde bir konuyu inceletmek üzere teker teker komisyon halinde görev vermek ve bu çalışmaları takip etmek,

c) Grup üyelerince Yönetim Kuruluna tevcih edilen sözlü ve yazılı soruları Grup Genel Kurulunda cevaplandırmak,

d) Grubun bütçe ve kesinhesabını düzenleyip Genel Kurulun tasvibine sunmak ve bütçeyi uygulamak,

e) Yasama çalışmaları alanında Parti ve Grup yararına uygun görülen tedbirleri almak,

f) Başbakan ve bakanlarla ve diğer siyasi parti grupları ve parti mensubu olmayan T.B.M.M. Başkanı ve Başkanlık Divanı üyeleri ile temasları yürütmek,

g) T.B.M.M. Komisyonlarında grup adına aday göstermek ve Komisyon Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtiplerinin gruplar arasında taksimi konusunda diğer parti grupları ile anlaşmalar yapmak,

h) Grup üyelerinin T.B.M.M. ve Komisyonlarının toplantılarına devamlarını sağlamak, bununla ilgili gerekli tedbirleri almak,

i) Grup salonlarını, kitaplığı tanzim ve kontrol etmek vesair idarî işleri yürütmek,

j) Parti Tüzüğü ve İçyönetmelikte belirtilen diğer görevleri yerine getirmek.

Müşavir ve uzman çalıştırma

MADDE 6. — Yönetim Kurulu; Partinin çalışma ve yayın bürolarından istifade eder ve gerekiyorsa ücretli uzman, memur ve müstahdem çalıştırabilir.

Grup Başkanvekilleri, Grup sözcüleri

MADDE 7. — Grup Başkanvekilleri, Grup Başkanına yardımcılık ve vekâlet ederler. Grup Başkanvekilleri T.B.M.M. içinde ve dışında grubun tabii sözcüleridir.

Grup Başkanvekilleri aralarında görev bölümü yaparak Yönetim Kurulunun onayına sunarlar. Grup Başkanvekilllerinden birinin bulunmaması halinde diğeri ona vekâlet eder.

Yönetim Kurulu, belli konular için T.B.M.M. içinde ve dışında sözcülük yapmak üzere grup üyeleri arasından geçici olarak sözcü seçebilir.

Toplantılar

MADDE 8. — T.B.M.M. nin çalışma döneminde Yönetim Kurulu haftada en az bir defa toplanır. Diğer zamanlarda toplantı gün ve saatleri Yönetim Kurulunca tayin olunur.

Yönetim Kurulu; Grup Başkanı, Grup Başkanvekilleri veya partili Başbakan tarafından her zaman toplantıya çağrılabilir.

Toplantı ve karar nisabı

MADDE 9. — Yönetim Kurulunun toplantı nisabı, Başkan ve Başkanvekilleri dahil üye tam sayısının yarısından bir fazlası ve karar nisabı, hazır bulunanların yarısından bir fazlasıdır.

Denetçiler

MADDE 10. — İki yıl süre ile Grup Genel Kurulu kendi üyeleri arasında iki Denetçi seçer. Denetçiler, grubun gelir ve giderlerini kabul olunan bütçeye göre denetlerler ve raporlarını görev süreleri sonunda Grup Genel Kuruluna sunarlar. Bu rapor üzerinde açılan görüşmeler sonunda Grup Yönetim Kurulunun ibrası konusu karara bağlanır.

Grup Disiplin Kurulunun kuruluşu ve seçimi

MADDE 11. — Grup Genel Kurulunca yedi asil, yedi yedek olmak üzere Grup Disiplin Kurulu seçilir. Grup Disiplin Kurulu üyeleri parti içinde başka görevlerde bulunamazlar. Disiplin Kurulunun görev süresi iki yıldır.

Grup Disiplin Kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 12. — Grup Disiplin Kurulu; üyelerinin Parti Tüzüğüne, programına, Grup İcyonetmeliğine, Büyük Kongrenin ve Grup Genel Kurulunun bağlayıcı kararlarına, seçim beyannamelerine ve Hükümet Programına uymayan hareketlerine dair şikâyetleri ve grup üyeleri arasındaki anlaşmazlıkları inceleyip karara bağlar.

Görev taksimi

MADDE 13. — Grup Disiplin Kurulu, ilk toplantısını en yaşlı üyesinin başkanlığında yapar ve kendisine bir başkan, bir ikinci başkan ve bir kâtip seçer.

Toplantı ve karar nisabı

MADDE 14. — Disiplin Kurulu, kendilerine bir iş havale edilir edilmez başkanlarının çağrısı üzerine toplanır. Disiplin Kurulu kendisine tevdi olunan şikâyet ve ihbarları 30 gün içinde değerlendirmek zorundadır.

Toplantı ve karar nisabı üye tamsayısının yarısından bir fazlasıdır.

Usul ve inceleme

MADDE 15. — Grup üyeleri hakkında ihbar ve şikâyetler, Grup Yönetim Kurulunca verilecek karar üzerine, Grup Disiplin Kuruluna yazı ile havale edilir.

Disiplin Kurulu; kendisine havale edilen mesele hakkında kendisinden şikâyetle bulunulan üyenin yazılı veya sözlü savunmasını aldıktan sonra, dosya üzerinde yapacağı inceleme ile veya gerek gördüğünde olayı heyet halinde veya üyelerden birinin veya birkaçının niyabeti ile tahkik ve tetkik ederek, gerektiğinde ilgili çevrelerden yazılı bilgi toplayarak veya ilgili şahısları dinleyerek karar verir.

Disiplin cezaları

MADDE 16. — Grup Disiplin Kurulunca verilecek disiplin cezaları aşağıda yazılıdır :

1. Uyarma,

2. Kınama,

3. Dört birleşime kadar (Dördüncü birleşim dahil) Grup toplantısından çıkarma,

4. Altı ay müddetle Gruptan geçici olarak çıkarma,

5. Gruptan kesin ihraç. Gruptan ihraç kararı, aynı zamanda partiden de ihracı tazammum eder.

Bu cezalar, şikâyetli milletvekili tarafından işlenen fiilin ve hareketin ve sarf olunan sözlerin mahiyetine ve vehame-tine göre, sırası ile verilebileceği gibi, sıra gözetilmeksizin de verilebilir.

Grup Disiplin Kurulu kendisine havale edilen bir işte Grup üyesini Partiden geçici veya süresiz olarak çıkarmayı icabettirecek bir vahamet görürse herhangi bir karar vermeksizin olayı Müşterek Disiplin Kuruluna aksettirmesi tavsiyesi ile dosyayı Grup Yönetim Kuruluna geri gönderebilir.

3, 4 ve 5 inci fıkralarda yer alan cezaların şikâyetli milletvekiline verilmesi ve yazılı olarak kendisine tebliğinden itibaren 15 gün içinde Grup Genel Kuruluna karara karşı itiraz hakkı vardır. Grup Genel Kurulu, hakkında 3, 4 ve 5 inci fıkralar gereği verilen cezalar sebebiyle milletvekilinin yazılı ve sözlü son savunmasını dinlemek zorundadır.

Müeyyide

MADDE 17. — Grup toplantılarından çıkarma cezasına uğrayan Grup üyesi ceza süresince Gruplar Genel Kurullarının toplantılarına giremez.

Gruptan geçici çıkarma cezasına uğrayan grup üyesi, bu süre içinde grupların hiçbir faaliyetine katılamayacağı gibi Grupta hiçbir teklif ve talepte bulunamaz ve kendisine hiçbir görev verilemez.

Eğer, disiplin cezasına uğrayan milletvekili, Grup Başkanvekili veya Grup Yönetim Kurulu üyesi ise bu sıfatı kararın kesinleşmesini müteakip düşer.

Gruptan kesin ihraç kararı cezasına uğrayan milletvekili dışında kalan Grup üyesinin Grup disiplinine uyma görevleri devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Grup Genel Kurulu ve Çalışma Esasları

Grup Genel Kurulu Başkanlık Divanı

MADDE 18. — Grup Genel Kurulu toplantılarına, Grup Başkanı veya Grup Başkanvekillerinden biri başkanlık eder.

Grup Yönetim Kurulu üyelerinden ikisi, kâtip olarak Başkanlık Divanında yer alırlar.

Grup Genel Kurulunun toplantıları

MADDE 19. — T.B.M.M. Toplantı halinde iken, Grup Genel Kurulu haftada bir gün toplanır. Toplantı gün ve saati Genel Kurulca tespit edilir. Mutad toplantı günü dışında veya T.B.M.M.'nin toplantı halinde bulunmadığı hallerde Grup Başkanı yoksa Grup Başkanvekillerinden biri veya Grup üyelerinin en az beşte biri, Grup Genel Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırabilirler.

Olağanüstü toplantılarda sadece çağrıyı yapanların tespit ettiği gündem görüşülür.

Genel Kurul toplantıları mutad araçlarla ve kaabilse basın ve diğer organlarla en az bir gün önce ilan olunur.

Toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 20. — Grup Genel Kurulu, üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Ancak, karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olmaz.

T.B.M.M. Genel Kurulunun oturumları arasında veya sırasında, yapılması zorunlu olan Grup Genel Kurulu toplantılarında, hazır bulunan üyelerle toplantı açılabilir.

Toplantı oranının bulunmadığı gerekçesiyle, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğunun kararı alınarak veya toplantı Başkanın takdiri ile oturumlar ertelenebilir.

Grup toplantılarına katılabilecekler

MADDE 21. — Grubun çeşitli kademelerindeki toplantılarına katılma, söz alma ve oy kullanma hakkı esas itibariyle partili milletvekillerine aittir. Ancak, milletvekili olmasalar bile Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcıları, Başbakan ve Bakanlar bu toplantılara katılabilirler. Söz hakkına sahip olurlar. Fakat oy kullanamazlar.

Gündem ve usul hakkında söz

MADDE 22. — Grup Genel Kurulu toplantılarındaki görüşmeler, önceden hazırlanarak en az bir gün önce üyelere dağıtılmış olan gündem üzerinde yapılır. Acele hallerde ve T.B.M.M.'nin belli bir birleşiminde oturumlar arasında veya esnasında yapılan Grup Genel Kurul toplantılarında bu hüküm uygulanmaz. Ancak, gündem, toplantının başında milletvekillerine bildirilir.

Bir konunun gündeme alınmasını isteyen milletvekili, bir önerge ile Yönetim Kuruluna başvurur. Yönetim Kurulu uygun görürse, bu önergeyi gelecek ilk toplantının gündemine alır. Uygun görmez ve önerge sahibi ısrar ederse, müteakip toplantıda önerge Genel Kurula sunulur ve Genel Kurul önergenin gündeme alınıp alınmamasına işaret oyu ile karar verir. Önergenin gündeme alınmasına karar verilmesi halinde, önerge bir sonraki toplantının gündemine alınır.

Gündem hakkında veya bir konunun konuşulmasına mahal olmadığına dair itirazlar veyahut İçyönetmelik hükümlerine ilişkin hususlar, davet ve takdim veya tehir teklifleri asıl meseleden önce görüşülür. Bu konularda teklif geldiği takdirde aleyhte ve lehte ikiyeşer milletvekiline 5'er dakikayı geçmemek üzere söz verilerek usul tartışması açılır. Konunun Genel Kurulun oyuna sunulup, sunulmaması Başkanın takdirine tabidir.

Grup Genel Kurulu ile ilgili oylama esasları

MADDE 23. — Grup Genel Kurullarında kararlar, işaret oyu ile alınır. Ancak on üye tarafından yazılı olarak istenirse, açık oya başvurulur.

Açık oylama yapılması zorunlu olduğu hallerde, üye tamsayısının altıda biri yazılı olarak talep ederse, Grup Genel Kurulunun tasvibi ile gizli oya başvurulur. Milletvekillerinin bağlayıcı nitelikteki konulara ilişkin kararlarının oylamaları da gizli oyla yapılır.

Grup görüşmelerinin düzeni

MADDE 24. — Milletvekili Grup Genel Kurulunda konuşmak istediği takdirde sözlü olarak Grup Başkanlık Divanına adını yazdırır. Bu talep, Grup toplantısından evvel yazılı olmak ve kayda geçmek şartı ile olabilir

Grup Genel Kurulunda söz kesmek, sükûneti bozmak ve şahsiyetle uğraşmak yasaktır. Bu yasağa uymayan üyeye Baş-

kanlık ikazda bulunur. Bir defa ikaza uğrayan grup üyesi, açıklamada bulunmak isterse oturum sonunda kendisine söz verilir.

Bir birleşimde iki defa ikaza uğrayan Grup üyesinin o birleşiminin sonuna kadar söz söylemekten yasaklanmasına, Başkanlığın teklifi üzerine Genel Kurul görüşmesiz işaret oyu ile karar verebilir.

Aynı birleşimde iki defa ikaza uğradığı halde, bunu gerektiren hareketlerden vazgeçmemek, Grup Genel Kurulunda gürtlüğe sebep olmak, grup üyelerinden bir veya birkaçını tahkir veya tehdit etmek hallerinde, bu fiilleri işleyen üye Başkanlığın teklifi üzerine, görüşmesiz olarak işaret oyu ile Genel Kurulca birleşimi terk etmeye davet olunabilir. Oylamaya geçilmeden önce hakkında bu tedbir teklif edilen Grup üyesinin kendisinin veya bir başka grup üyesi vasıtasıyla açıklamada bulunmaya hakkı vardır.

Grupta söz serbestliği ve gündem dışı konuşma

MADDE 25. — Grup Genel Kurulunda Milletvekilleri, görüşülen konularda veya gündem dışı kişisel konuşmalarda söz ve oylamada tamamen serbesttirler.

a) Bir konunun görüşülmesinde en az beş üyenin konuşması nihayete ermeden yeterlik önergesi oylanamaz. Yeterlik önergesi oylanmadan, Başkanlık Divanı lehte ve aleyhte iki üyeye söz vermek zorundadır.

b) Her birleşimde, gündem çalışmalarına geçmeden önce, üç ye tarafından gündem dış konuşma yapma hakkı vardır. Ancak, her ye on dakikadan fazla konuşamaz.

c) Hükümet adına Başbakan veya Bakanlar, Parti Grup Yönetim Kurulu Başkan ve yeleri ve gündem dış konuşan milletvekilinin konuşması ile alakalı yetkililer her zaman için cevap, izahat ve cevaba cevap verme hususunda sıraya ve zaman kaydına tabi değildirler.

Gizlilik ve tutanaklar

MADDE 26. — Genel Kurul ve Grup Yönetim Kurulundaki görüşmeler gizlidir.

Grup Genel Kurul toplantıları, Yönetim Kurulunun teklifi ve Genel Kurulun kararı ile açık yapılabilir.

Toplantının tutanakları, aynen veya özel olarak, divan yeleri veya yeminli stenoğraflar tarafından tutulur veya ses bandına alınır ve Başkanlıkça saklanır.

Gizli tutanaklar; sadece par'ili milletvekilleri, partili bakanlar, merkez karar ve yönetim kurulu, merkez disiplin kurulu yeleri tarafından okunabilir.

Gizli toplantıların tutanakları yönetim kurulunun teklifi ve Genel Kurulun kararı ile yayınlanabilir.

Grup Yönetim Kurulu, yelerinden birini basın sözcüsü olarak seçebilir. Grup basın sözcüsü, grubun gizli toplantıları

hakkında Grup Başkan ve Başkanvekilleri ile birlikte basınla temasa yetkilidir.

Genel Kurul Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu kararları ayrı ayrı tutulacak defterlere geçirilir. Bu defterler hakkında da gizlilik hükümlerine riayet edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Seçimlerde ortak kurallar

MADDE 27. — Grup Genel Kurulunda yapılacak tüm seçimlerde, aşağıdaki kurallara uymak zorunludur.

Bütün seçimlerde gizli oy, açık ve aralıksız sayım ilkesi uygulanır.

Oy pusulalarında ve zarflarında grup mührü bulunması gereklidir.

Oy pusulalarına seçilecek üye sayısınınca ad yazılır. Bu sayıdan sonra yazılan adlar oy almamış sayılır. Seçilecek üye sayısından az ad yazılı oy pusulaları geçerli sayılmaz. Aday olmayanların yazıldığı oy pusulaları da geçersizdir.

Seçimlerde eşit oy alanlar arasında ad çekilir.

Seçimlerin düzen içinde ve yönetmeliklere uygun bir biçimde yapılmasından, sonuçlanmasından ve tutanağa bağlanmasından oturumu yöneten Grup Başkanlık Divanı sorumludur.

Seçim işlemleri başlamadan oturumu yöneten Başkan, yapılacak seçimi, seçilecek üye sayısını, adayları, seçimlerde uygulanacak ilke ve esasları Genel Kurula açıklar.

Adaylar, önceden ve her tur başında tespit edilir. İstenirse adaylar üyelere tanıtılır.

Aday olmayanlar seçilemezler. Seçimlerde, seçime katılan üye sayısının, Grup üye tamsayısı salt çoğunluğunun altına düşmemesi gereklidir. Çoğunluk olmadan yapılan seçimler geçerli sayılmaz. Bu durumda seçimler yenilenir.

Bütün seçimlerde, ad çekme yoluyla belirlenecek üç kişilik ayırım ve sayım kurulu görev yapar.

Grup Genel Kurulunda organların kuruluşu ile ilgili tüm seçimlerde sonuç alınıncaya kadar turlar sürdürülür.

Bu İçyönetmeliğe göre süresi içinde yapılması gerekli olan seçimler dışındaki her türlü seçimlerin en az bir hafta önceden duyurulması zorunludur.

Seçimlerle ilgili itirazları, seçimin yapıldığı oturumu yöneten Başkanlık Divanı karara bağlar. Bu karara itiraz edilirse, konu Genel Kurulda görüşülerek karara bağlanır. Bu karar kesindir.

Boşalma olursa seçimler bu kurallara uyularak yapılır. Seçilenler, yerlerine seçildiklerinin sürelerini doldurur.

Grup Başkanvekilleri seçimleri sonuçlandıktan sonra, sırası ile Grup Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Grup Disiplin Kurulu üyeleri seçilir. Bu seçimlerde Grup Başkanvekillikleri için, üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. İlk iki turda bu çoğunluk sağlanamazsa, mevcudun salt çoğunluğu ile yetinilir. Diğer seçimlerde, seçime katılanların salt çoğunluğunun oyunu alamayan adaylar için ikinci defa seçim yapılır. Ve ikinci seçimde sıra ile en çok oy alanlar seçilmiş sayılırlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Grup Üyelerinin Hak ve Ödevleri

T.B.M.M. ve Grup Genel Kurulları ile komisyon toplantılarına katılma ve devam zorunluğu

MADDE 28. — Her Grup üyesi, T.B.M.M. ve Grup Genel Kurulları ile seçildikleri T.B.M.M. Komisyonlarının ve bu komisyonların partili üyelerinden kurulu komisyon gruplarının çalışmalarına ve Grup Yönetim Kurulunca görevlendirildikleri Grup komisyonlarının toplantılarına katılmak zorundadır.

Yukarıda belirtilen toplantılara izinsiz ve özürsüz olarak katılmayanlar hakkında, düzenli kayıt tutulur ve bu kayıtlar kendilerine yazılı olarak bildirilir. Bu kayıtlara karşı açıklanıştan sonraki 10 gün içinde yapılacak itirazlar, Yönetim Kurulunda sonuçlandırıldıktan sonra devam etmeyenlerin kesin listeleri oluşturulur.

T.B.M.M. Genel Kurulunda birlikte oturma

MADDE 29. — Parti ve Grup Yöneticileri T.B.M.M. Genel Kurulunda çabuk danışma imkânı sağlayacak bir biçimde Grup Yönetim Kurulunca ayrılan yerlerde bir arada otururlar.

İzinli ayrılma

MADDE 30. — Grup üyeleri, T.B.M.M. toplantıda iken haklı özürle üç günden fazla ayrılık halinde, Grup Başkanvekillerine bilgi verirler.

Her ne suretle olursa olsun, Ankara'dan ayrılan üyeler gittikleri yerlerin açık adreslerini Grup Başkanvekillerine bildirmekle yükümlüdürler.

T.B.M.M. Genel Kurulunda ve komisyonlarda grup disiplini

MADDE 31. — T.B.M.M. Genel Kurulunda ve Komisyonlarındaki görüşme ve oylamalarda, Grup üyeleri; Tüzük, Parti Programı, Büyük Kongrenin ve Grup Genel Kurulunun bağlayıcı nitelikteki kararları ve İçyönetmelik hükümlerine uymak, bunları desteklemek ve T.B.M.M. Genel Kurul ve komisyonlarında yapılacak seçimlerde Grup adına gösterilecek adayların seçilmesini desteklemekle görevlidirler.

Grup adına bağlayıcı kararlar, Grup Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alınır.

T.B.M.M. Genel Kurulunda söz alma ve oy verme usulü

MADDE 32. — T.B.M.M.'deki görüşmelerde; Grup Başkanı, Başkanvekilleri ve Grup Yönetim Kurulunca sözcülük görevi verilmiş üyelerden başka, hiçbir üye Grup adına söz alamaz.

Olağanüstü zorunluk olduğu zaman, belli konularda Grup Genel Kurulu, Yönetim Kurulunun önerisi üzerine, T.B.M.M. Genel Kurulunda Grup sözcülerinden başka herhangi bir üyenin konuşmasını karara bağlayabilir. Komisyon Başkan ve sözcülerinin, Bakanlar Kurulu üyelerinin ve Grup Başkan ve Başkanvekillerinin görevleri gereği yapacakları konuşmalarda bu kural uygulanmaz.

Grup üyeleri, Grup kararı varsa, oylarını bu karara uygun olarak kullanırlar. Kararın alındığı toplantıda bulunmak ya da haberi olmamak, karara uymamanın özürü sayılmaz.

Kanun teklifleri verilmesinde usul

MADDE 33. — Grup üveleri kanun ve içtüzük tekliflerini T.B.M.M. Başkanlığına vermeden önce, gerekçesi ile birlikte yazılı olarak T.B.M.M. Grup Başkanlığına verirler.

Kâtip üye kanun tekliflerini özel bir deftere kayıt eder. Teklifler, Grup Yönetim Kurulunda görüşülür ve en geç 15 gün içinde karara bağlanır. 15 gün içinde karar verilmezse üye teklifini doğrudan T.B.M.M. Başkanlığına verebilir. Tek-

lif Yönetim Kurulunca uygun görülmemişse durum ilgiliye yazı ile bildirilir. İlgili üye bu karara karşı bir hafta içinde Grup Genel Kuruluna itiraz edebilir. Bu durumda söz konusu teklif, Grup Genel Kurulunun ilk toplantısında görüşülerek karara bağlanır. Grup Genel Kurulu kararı kesindir.

T.B.M.M. Genel Kurulunda önerge verilmesinde usul

MADDE 34. — Grup üyeleri, T.B.M.M. Genel Kurulunda görüşülen konularla ilgili olarak İçtüzük hükümleri gereğince önerge verebilirler. Bu önergeler partinin siyasal doğrultusuna ve Grubun bağlayıcı kararlarına aykırı olamaz. Grup sözcüleri görevlendirildikleri konularda önerge verebilirler.

T.B.M.M. Genel Kurulunda yapılacak gündem dışı konuşmalarda usul

MADDE 35. — Grup üyeleri, T.B.M.M. Genel Kurulunda yapacakları gündem dışı konuşmaların mahiyetini, Grup Başkanvekillerine bildirirler, varsa yazılı metnin bir suretini verirler. Grup üyesi, konuşmasını bildirdiği konu ile bağlı olarak yapmak zoruntuluğundadır.

T.B.M.M. Genel Kurulunda denetim usulü

MADDE 36. — Grup üyeleri, belli konularda T.B.M.M.'de genel görüşme veya araştırma açılmasını isteyebilir. Bu

önergeler, önce Grup Başkanlığına verilir. Grup Başkanlığı önergenin üç gün içinde T.B.M.M. Başkanlığına verilmesini sağlar. İncelemeyi gerektiren konularda bu süre 15 gün kadar uzatılabilir. Başkanlığa sunulması uygun görülmeyen önergeler en geç 20 gün içinde ilgiliye bildirilir. Grup Yönetim Kurulunun bu kararına karşı ilgili, Grup Genel Kuruluna 7 gün içinde itiraz edebilir. Genel Kurulun kararı kesindir.

T.B.M.M.'de verilecek Gensoru önergeleri için de aynı kurallar uygulanır.

Sözlü ve yazılı soru önergeleri verme ve isteme usulü

MADDE 37. — TBMM'ne verilecek soru önergeleri ile bu İçyönetmelikte ayrıca bir hüküm konusu olmayan önergeler için, Grup üyesi Grubun Başkanvekilleri ile danışır. Başkanvekillerinin, Partiye zararlı olacağı gerekçesi ile uygun bulmamaları halinde önerge sahiplerinin, önergenin verilmesi aleyhindeki karar hakkında Grubu Genel Kuruluna itiraz hakları vardır. Başkanvekillerinin kanaati, önerge sahibine, önergenin kendilerine verilmesini takip eden bir hafta içinde yazı ile bildirilmezse önerge T.B.M.M. Başkanlığına verilebilir. İtiraz üzerine, önerge, Grup Yönetim Kurulunda görüşüldükten sonra, hemen Grup Gündemine alınır ve Grup Genel Kurulunun alacağı karara göre hareket olunur. İtiraz konusu üzerine Grup Genel Kurulunca yalnız taraflar dinlendikten sonra karar alınır.

ALTINCI BÖLÜM

Grup - Hükümet İlişkileri

Hükümet kurma ve Hükümete katılma

MADDE 38. — Partili Bakanlar Kurulu veya partili Başbakan ve bakanlar T.B.M.M. Parti Grubunun güvenine dayanır. Hükümet kurmaya, Hükümete katılmaya, Hükümetten çekilmeye ya da ayrılmaya, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu ile Grup Yönetim Kurullarının ortak toplantısında karar verilir. Partinin bir Hükümete katılma şartları da bu toplantıda görüşülür.

Bu karardan önce Grup Genel Kurulunda konu görüşülerek, Grup Yönetim Kurulunca eğilim tespiti yapılır.

Hükümet Programının Grupta görüşülmesi ve oylanması

MADDE 39. — Partili Başbakan ya da partili bakanlardan biri Hükümet Programını T.B.M.M.'den okumadan önce Grup Genel Kurulunun görüşüne sunar.

Program kabulüne dair Grup kararı bağlayıcı karar niteliğindedir.

Gruptan güven isteme

MADDE 40. — Partili Hükümet veya partili Başbakan veya partili bakanlarca herhangi bir mesele üzerinde, Grup

Genel Kurulundan güvenoyu götişmesi açılması istenirse, bu görüşme ilk toplantıda yapılır.

Bu görüşme sırasında Hükümet veya Başbakan tarafından partili bakanlar adına veya her bakan tarafından ayrı ayrı açıklama sonunda, güven istemi üzerine açık oylamaya başvurulur. Oylama sonunda Grup Genel Kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile güvensizlik oyu verirse, Partili Hükümet, Partili Başbakan, Partili Bakan veya Bakanlar derhal istifa etmek zorundadırlar.

Grupta gensoru

MADDE 41. — Partili Hükümet, Partili Başbakan veya Partili bir Bakan veya Bakanlar hakkında gensoru görüşmesi açılması Grup Genel Kurulunda en az (20) yirmi partili milletvekili tarafından istenebilir. Bu talep Grup Genel Kurulunun ilk birleşiminde gündeme alınarak görüşülür.

Bu görüşmede, imza sahiplerinden biri ile Hükümet veya Partili Bakanlar adına bir bakan veya ilgili Partili Bakandan başkası konuşamaz. Gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmamasına dair oylama, görüşmelerden hemen sonra yapılır. Gensoru açılmasına karar verilirse, önerge Genel Kurulun iki gün sonraki toplantısının gündemine alınır.

Gensoru görüşmesi sırasında, gensoruya muhatap olanlar tarafından güvenoyu isteminde bulunulmamış veya milletvekilleri tarafından gerekçeli güvensizlik önergeleri veril-

memiş ise, görüşmenin sonunda Grup Başkanlığı, gensoru önergesine muhatap olmuş partili hükümet veya bakanlara, Grup Genel Kurulunun güvenini bildirdiğini belirterek oturumu kapatır.

Gensoru görüşmesinin sonunda, gensoru önergesine hedef olmuş bulunanlar tarafından gerekçeli güven isteminde bulunulmuşsa, bu talep güvensizlik önergeleri dikkate alınmaksızın derhal oylanır. Eğer gensoru önergesine hedef olmuş bulunanlar, güvenoyu isteminde bulunmayıp da milletvekillerince güvensizlik önergeleri verilmişse, bu önergeler ilgili Başbakan veya bakanın tercih edeceği sıra dahilinde derhal oylanır.

Güvensizlik oyu, Grup Genel Kurulunun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylama sırasında toplantı nisabı mevcut değilse, güvensizlik verilmemiş sayılır.

Güven oyu alamayan partili hükümet, partili Başbakan veya partili bakan ve bakanlar derhal istifa etmek zorundadırlar.

Grupta genel görüşme

MADDE 42. — En az (15) onbeş milletvekili, Grup Genel Kurulunda herhangi bir mesele üzerinde genel görüşme açılmasını isterse, bu istek derhal Grup Yönetim Kurulu tarafından, grup üyelerine duyurularak Grup Genel Kurulunun bir sonraki birleşiminin gündemine alınır. Genel gö-

rüşme açılması Grup Genel Kurulunun, verilen önergeyi kabul etmesi ile olur. Bu konuda önerge sahiplerinden bir milletvekili ile Grup Yönetim Kurulu adına bir üye veya partili bakanlar adına bir bakandan başkasına söz verilemez. Önergenin kabul edilmesi halinde genel görüşme Grup Genel Kurulunun bir sonraki toplantısının gündemine alınır.

Görüşme esnasında partili milletvekilleri, hükümet ve bakanlar söz alarak bu konudaki görüşlerini bildirirler. Görüşmelerin kifayetine karar verildikten sonra, herhangi bir karar alınması söz konusu olamaz.

Grupta hükümetten soru

MADDE 43. — Partili milletvekilleri, partili bakanlardan herhangi bir mesele hakkında aydınlanmak üzere bir önerge ile sözlü veya yazılı soru sorabilirler. Sorular önce Grup Başkanlığına verilir.

Sorunun sözlü olarak cevaplandırılması istenmişse, soru, Grup Genel Kurulunda cevaplandırılır. Soru üzerinde yalnız soruya muhatap Bakanla soru sahibi ancak ikişer defa söz alabilirler.

YEDİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler

Bütçe

MADDE 44. — Grubun malî işleri; görev süresi için, Grup Yönetim Kurulunca taslağı hazırlanır, Grup Genel Kurulunun tasvibi ile kesinleşen bir bütçe ile yürütülür. Her görev süresi sonunda Grup Yönetim Kurulunca hazırlanan kesinhesap özeti Genel Kurulun tasvibine sunulur.

Aidat

MADDE 45. — Parti Meclis Grubunun hizmet ve çalışma alanlarına giren işler nedeni ile ve Parti Genel İdare Kuruluna maddî destek olmak amacı ile, partili T.B.M.M. üyeleri, yönetim kurulunun teklifi üzerine, Grup Genel Kurulunca tespit edilecek aidatı öderler. Bu aidatın T.B.M.M. üyelerine yapılan ödenek ve yolluk ödemelerinden kesilmesi, Grup Yönetim Kurulunun kararı ile T.B.M.M. Saymanlığından istenir. Toplanan paranın ne miktarının grup faaliyetlerine, ne miktarında parti merkezine ayrılacağı Grup Genel Kurulunca kararlaştırılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yönetmelikte açıklık olmayan haller

MADDE 46. — Bu yönetmelikte açıklık olmayan hallerde T.B.M.M. de uygulanan içtüzük hükümleri uygulanır.

Yürürlük tarihi ve değiştirme

MADDE 47. — Bu İçyönetmelik T.B.M.M. Anavatan Grubunca kabul edildikten sonra bastırılarak T.B.M.M. Başkanlığına takdimi ile yürürlüğe girer. Grup İçyönetmeliği, Grup Yönetim Kurulunun veya 10 üyenin yazılı teklifi ile her zaman değiştirilebilir. Değişiklik istemi kabulü halinde en az iki üyesi hukukçu olmak üzere 5 kişilik grupça seçilecek bir komisyon tarafından taslak hazırlanır ve Grup Başkanlığına sunulur. Keza taslağın değişik şekli kabul edildiğinde, yeni hali ile T.B.M.M. Başkanlığına sunulur.

Uygulama

MADDE 48. — Bu İçyönetmelik T.B.M.M. Anavatan Partisi Grubunca yürütülür.

